

A woman with long dark hair is playing a cello. She is positioned in front of a rustic wall made of stone and brick. The lighting is dramatic, highlighting the texture of the wall and the woman's profile. The cello is a rich reddish-brown color. The overall mood is artistic and historical.

FESTIVAL TORROELLA DE MONTGRÍ

Del 18 de juliol al 23 d'agost de 2014
www.festivaldetorroella.cat

Dimarts, 5 d'agost de 2014

22h - Auditori Espai Ter

EUROPA GALANTE

Fabio Biondi, director

 **JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ**

PROGRAMA

1a part

Antonio Vivaldi (1678-1741)

Simfonia de l'òpera *La Griselda*, RV718 (1735)

Allegro

Andante

Minueto

Antonio Vivaldi

Simfonia de l'òpera *Ercole sul Termodonte*, RV710 (1723)

Allegro

[Andante molto]

Allegro

Francesco Saverio Geminiani (1687-1762)

Concerto grosso núm.12 per a orquestra, cordes i baix continu, «La follia» (1726)

(Transcripció per a concert de la Sonata núm. 12, Op. d'Arcangelo Corelli)

Tema con varizioni

2a part

Antonio Vivaldi

Les quatre estacions (1725)

(Il cimento dell'Armonia e dell'Inventione)

Concert núm. 1 en mi major, RV 269, «La primavera»

Allegro

Largo

Allegro

Concert núm. 2 en sol menor, RV 315, «L'estiu»

Allegro non molto

Adagio

Presto (tempo impetuoso d'estate)

Concert núm. 3 en fa major, RV 293, «La tardor»

Allegro

Adagio molto

Allegro (la caccia)

Concert núm. 4 en fa menor, RV 297, «L'hivern»

Allegro non molto

Largo (la pioggia)

Allegro

Els sonets de les *Quatre estacions*

Antonio Vivaldi

Versió de Carme Arenas i Jaume Subirana

LA PRIMAVERA

Allegro

Giunt' è la primavera e festosetti
la salutan gl'augei con lieto canto,
e i fonti allo spirar de' zeffiretti
con dolce mormorio scorrano intanto.

Vengon' coprendo l'aer di nero amanto
e lampi, e tuoni ad annuntiarla eletti;
indi tacendo questi, gl'augelletti,
tornan di nuovo al lor canoro incanto.

Largo

E quindi sul fiorito ameno prato
al caro mormorio di fronde e piante
dorme 'l caprar col fido can' à lato.

Allegro

Di pastoral zampogna al suon festante
danzan ninfe e pastor nel tetto amato
di primavera all' apparir brillante

L'ESTATE

Allegro non molto

Sotto dura stagion dal sole accesa
languè l'uom, languè il gregge, ed arde il pino;
scioglie il cucco la voce, e tosto intesa
canta la tortorella e il gardellino.

Zeffiro dolce spira, mà contesa
muove Borea improvviso al suo vicino;
e piange il pastorel, perché sospesa
teme fiera borasca, e 'l suo destino.

Adagio

Toglie alle membra lasse il suo riposo
il timore de' lampi, e tuoni fieri
e de mosche, e mosconi il stuol furioso!

Presto

Ah che pur troppo i suoi timor son veri:
tuona e fulmina il ciel e grandinoso
tronca il capo alle spiche e a' grani alteri.

LA PRIMAVERA

Allegro

La primavera arriba i satisfets
els ocells canten fort per saludar-la,
i les fonts, sota el buf dels vents ponents,
amb un murmuri dolç van escolant-se.

I l'aire va cobrint-se de negror
amb llamps i trons que n'han de fer l'avís
fins que els ocells, quan tot haurà emmudit,
retornin al seu cant encantador

Largo

I, mentre, sobre el prat florit i amè
al bell murmuri d'arbres i de plantes
dorm el sagal amb el su ca fidel

Allegro

De gaita pastoral notes galanes
pastor i ninfes fan ballar pel cel
de primavera, refluigent campana.

L'ESTIU

Allegro non molto

Sota dura estació que el sol encén
home i ramat llangueixen, el pi crema;
el cucut fon la veu, llavors se sent
cantar la tórtora i la cadenera.

El ponent bufa dolç, però mou guerra
de sobte a prop d'allà el vent boreal;
i plora el pastoret, perquè suspesa
tem la dura tempesta i el seu fat.

Adagio

Impideix el repòs al cos cansat
la por dels llamps, i la del tro furiós
i a tàvecs i mosques desfermats!

Presto

Ah, tenia raó, el temerós:
trona i llampega el cel, tot pedregant
escapça el blat i el gra tan alterós.

L'AUTUNNO

Allegro

Celebra il villanel con balli e canti
del felice raccolto il bel piacere
e del liquor di Bacco accesi tanti
finiscono col sonno il lor godere.

Adagio molto

Fà ch'ognuno tralasci e balli e canti
l'aria che temperata dà piacere,
e la stagion ch'invita tanti e tanti
d'un dolcissimo sonno al bel godere.

Allegro

I cacciator alla nov'alba a caccia
con corni, schioppi, e cani escono fuore
fugge la belva, e seguono la traccia;

già sbigottita, e lassa al gran rumore
de' schioppi e cani, ferita minaccia
languida di fuggir, ma oppressa muore.

L'INVERNO

Allegro non molto

Aggiacciato tremar tra nevi algenti
al severo spirar d'orrido vento,
correre battendo i piedi ogni momento;
e pel soverchio gel batter i denti;

Largo

Passar al foco i di quieti e contenti
mentre la pioggia fuor bagna ben cento;

Allegro

caminar sopra il ghiaccio, e a passo lento
per timor di cader girsene intenti;

Gir forte sdrucchiolar, cadere a terra,
di nuovo ir sopra il ghiaccio e correr forte
sin che il ghiaccio si rompe e si disserra.

Sentir uscir dalle ferrate porte
Scirocco, Borea, e tutti i venti in guerra
quest'è 'l verno, mà tal che gioja apporta.

LA TARDOR

Allegro

Celebra el camperol amb balls i cants
de la felix collita el bell fruir,
i del licor de Bacus sadolls tants
acaben amb la son el seu gaudir

Adagio molto

Fa que tothom oblidi balls i cants
un aire atemperat de bon fruir,
i l'estació que tants i tants convida
d'un son dolcissim a poder gaudir

Allegro

A l'alba els caçadors van de cacera,
amb corns, fusells i gossos han partit;
la presa fuig, li van tots al darrere;

espantada, cansada del brogit
de gossos i fusells, ferida espera,
cansada de fugir, la seva fi.

L'HIVERN

Allegro non molto

Tremolar gèlid entre neu glaçada
al bufar rigorós d'horrible vent,
córrer picant de peus a cada passa
i de tant fred que fa petar de dents

Largo

Passar dies tranquils vora la llar
mentre a fora la pluja tot ho banya;

Allegro

caminant sobre el gel mesurar el pas,
per por de caure avançar sempre amb calma.

Girar de cop lliscant i caure a terra,
les mans al gel, i córrer sense solta
fins que no es trenca el gel, fins que s'esquerda.

Sentir sortir de les ferrades portes
xaloc i tramuntana, vents en guerra:
sí, és l'hivern, i quanta joia aporta!

Agraïm a l'Orquestra Simfònica del Vallès i el Palau de la Música Catalana la cessió d'ús per aquest concert d'aquesta traducció dels sonets de les *Quatre estacions* de Vivaldi.

Entorn de «Les quatre estacions»

A finals del segle XVII la música instrumental va començar a assolir les primeres conquestes que la portarien a aconseguir un llenguatge propi i independent, superant així la servitud a la qual havien estat sotmesos els instruments com a acompanyants de les parts vocals de la polifonia. Va ser el moment en el qual es van establir les bases, amb la *Sonata da chiesa* i la *Sonata da càmera*, de les formes clàssiques com la simfonia, el concert o el quartet de corda. En aquest procés, que va començar amb Arcangelo Corelli, *Les quatre estacions* d'Antonio Vivaldi simbolitzen el triomf.

Nascut el 1678 a Venècia en el si d'una família de músics, Vivaldi va ser un compositor molt popular que, un cop alliberat de la influència de Corelli, va esdevenir mestre indiscutible del *concerto*. Va ser un personatge molt estimat a tot Europa i fins i tot Bach, que apreciava molt la seva música, va transcriure algunes de les seves partitures. A diferència del *Concerto grosso*, el nou estil de concerts de Vivaldi se centra a explotar els recursos del solista. L'equilibri entre el *tutti* i els solos, l'eficiència del virtuosisme, la fantasia temàtica, l'agosament harmònic, l'ambigüitat entre tonalitats majors i menors i l'accent intern del seu lirisme en són els trets característics.

Però la celebritat de Vivaldi va desaparèixer l'endemà mateix de la seva mort, el juliol de 1741, i va reaparèixer gairebé cent anys després arran de la descoberta per part de Mendelssohn de la música de Bach. Quan el 1850 es va fer l'edició de l'obra de Bach van aparèixer els concerts de Vivaldi que havia transcrit, tanmateix la seva obra estava molt dispersa, la qual cosa va dificultar-ne la difusió. El 1926 es van trobar 300 concerts, 8 sonates, 14 òperes, 5 volums de música vocal sacra i dos de música vocal profana de Vivaldi, després que un col·legi de salesians de Borgo San Martino, a uns 60 quilòmetres a l'est de Torí, vengués una col·lecció de música antiga per finançar unes obres. Aquest va ser el punt de partida de la *Vivaldi renaissance* que va emprendre el vol a partir de la fi de la Segona Guerra Mundial.

Vivaldi afirmava que havia compost 94 òperes, però només 50 han estat identificades i únicament d'una vintena es disposa de les partitures, totalment o parcialment. Les òperes de Vivaldi han experimentat en les últimes dues dècades un lent però imparable procés de redescobriment. El concert d'aquest vespre s'inicia amb les simfonies d'obertura de les seves òperes *Griselda* i *Ercole su'l Termodonte*. *Griselda* es va estrenar a Venècia el 18 de maig de 1735 i narra un dels contes del *Decameró* de Boccaccio, el del rei de Tessàlia, Gualtiero, que es casa amb la humil pastora Griselda, i davant la intransigència del seu poble la sotmet a dures i cruels proves que ella supera victoriosa. *Ercole su'l Termodonte* es va estrenar a Roma el 27 de gener de 1723 i, tot i que la partitura es va donar per perduda, la troballa de 30 àries i dos duos en diversos arxius va permetre al violinista Alessandro Ciccolini reconstruir-la. La història està basada en el novè dels dotze treballs amb què Hèrcules va ser castigat per haver matat els seus fills en un atac de ràbia, viatjar al riu Termodonte i capturar l'espasa de la reina de les amazones, Antíope.

Aprofitant l'enorme èxit i influència que la música de Corelli tenia a Europa, el seu alumne Francesco Saverio Geminiani, dotat d'un agut sentit del negoci, es va traslladar el 1714 a Londres i va realitzar diverses transcripcions d'obres del mestre, entre aquestes la de la famosa sonata per a violí i baix continu *La follia di Spagna*, número 12, Opus 5.

Els quatre concerts que integren *Les quatre estacions* de Vivaldi formen part de la col·lecció de concerts publicats a Amsterdam el 1725 amb l'ambiciós títol d'*Il cimento dell'armonia e dell'invenzione* (1725) i són el cicle més cèlebre de tota la producció *vivaldiana* i el conjunt de concerts per a violí més famosos de tot el barroc. Ja en època del compositor gaudien d'una gran popularitat, en especial el primer, *La primavera*, del qual circulaven còpies manuscrites i imitacions per diverses ciutats europees. Una de les singularitats d'aquests concerts és que cadascun està precedit d'un sonet explicatiu de les característiques de cada una de les estacions de l'any, l'autor dels quals no es coneix amb seguretat, tot i que s'ha especulat que podria ser el mateix Vivaldi. Les quatre obres són concerts per a violí que combinen fantasia, ritmes exuberants i solos efervescents. El resultat final és irresistible!

EUROPA GALANTE

Fundat el 1989 per Fabio Biondi, el grup Europa Galante va arribar ràpidament a la fama internacional i es va convertir en un símbol del renaixement de la música barroca a Itàlia. Des de la seva primera gravació, van conquerir el públic amb un enfocament revolucionari i una interpretació lliure i apassionada. Els seus enregistraments han obtingut alguns dels premis més prestigiosos.

El grup toca a les sales més importants del món: Filharmònica de Berlín, Lincoln Center de Nova York, Théâtre des Champs Elysées a París, Wigmore Hall i Royal Albert Hall de Londres, Teatro alla Scala de Milà, Accademia di Santa Cecilia de Roma, Concertgebouw d'Amsterdam, Musikverein de Viena, Òpera de Sydney, així com a prestigiosos festivals internacionals de música. Han fet gires pel Canadà, el Japó, Austràlia i nord i sud d'Amèrica, i anualment per Europa.

Europa Galante interpreta programes d'obres instrumentals i vocals dels segles XVII i XVIII que comprenen concerts de cambra a grans oratoris, així com òperes de Händel i Vivaldi. El grup és *ensemble* resident a l'Accademia di Santa Cecilia de Roma, on han ofert diverses estrenes mundials d'oratoris del segle XVIII com *Sant'Elena al Calvario* de Leonardo Leo, *La Passione di Gesù Cristo* d'Antonio Caldara i *Gesù sotto il peso della Croce* de Francesco di Majo.

Europa Galante és l'orquestra resident de la Fondazione Teatro Due de Parma (Itàlia).

Europa Galante va actuar per primer cop al Festival de Torroella en l'edició de 1995 i hi tornà en la de 2000.

FABIO BIONDI, director

Nascut a Palerm, Fabio Biondi va començar la seva carrera internacional als 12 anys i als 15 va conèixer els pioners de la nova forma d'abordar el barroc i als 16 anys va interpretar els concerts per a violí de Bach al Musikverein de Viena. Des d'aleshores col·labora com a primer violí amb els principals grups de música antiga.

El 1990 va fundar Europa Galante, que amb pocs anys es va convertir en el més reconegut i premiat dels conjunts italians especialitzats en el repertori barroc. Biondi i el seu *ensemble* han estat convidats pels més importants festivals i sales de concerts. La seva primera gravació, els concerts de Vivaldi, va rebre el Premi Cini de Venècia i el Choc de la Musique, als quals es van sumar una sèrie de nous reconeixents.

L'ampli ventall musical de Biondi, que engloba tant el repertori *universal* com el sorgit del redescobriments de compositors oblidats, abasta tres segles de música. Així es pot comprovar en la seva variada discografia: *Les quatre estacions* de Vivaldi, els *Concerti Grossi* de Corelli, els oratoris (*La Messa di Natale*), serenates (*Clori, Dorino e Amore*) i òperes (*Massimo Puppieno e Il trionfo dell'onore*) d'Alessandro Scarlatti, òperes de Händel (*Poro*), el repertori per a violí del XVIII italià (Veracini, Vivaldi, Locatelli, Tartini) i les sonates de Bach, Schubert i Schumann. Biondi col·labora com a solista i director amb múltiples orquestres, entre aquestes la Santa Cecilia de Roma, l'Orquestra del Mozarteum de Salzburg, l'Orquestra Barroca Europea, la de l'Òpera de Halle, les orquestres de cambra Mahler, de Zuric i de Noruega.

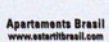
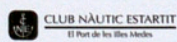
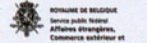
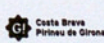
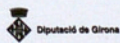
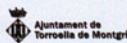
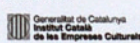
El març de 2005 va assumir el càrrec de director artístic per la música barroca de l'Orquestra Simfònica de Stavanger. Biondi toca un violí Gofredo Cappa (Saluzzo, 1690) i un Carlo Ferdinando Gagliano de 1766, aquest va ser del seu mestre, Salvatore Cicero, i amablement cedit per la Fundació que porta el seu nom.

Fabio Biondi va actuar per primer cop al Festival de Torroella en l'edició de 1995 i hi tornà en la de 2000.

Organitza:

Patrocinen:

Mitjans oficials:

Col·laboren:

